

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILS WAHL IŠVADA,
pateikta 2015 m. sausio 22 d.¹

Byla C-15/14 P

**Europos Komisija
prieš**

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

„Apeliacinis skundas — Valstybės pagalba — Vengrijos valstybės ir naftos bei dujų bendrovės MOL susitarimas dėl gavybos mokesčio už angliavandenilių gavybą — Vėlesnis dalinis teisės akto pakeitimas, susijęs su gavybos mokesčio tarifo padidinimu — MOL netaikomas padidinimas — Turimas atrankinis pranašumas“

1. Šiuo apeliaciniu skundu Europos Komisija iš esmės siekia, kad būtų panaikintas Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimas *MOL prieš Komisiją*²; juo šis teismas panaikino 2010 m. birželio 9 d. Komisijos sprendimą 2011/88/ES dėl valstybės pagalbos C 1/09 (ex NN 69/08), kurią Vengrija suteikė bendrovei *MOL Nyrt.*³.

2. Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas turi nustatyti, ar Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė panaikinti ginčijamą sprendimą remdamasis tuo, kad Komisija neįrodė, jog ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio; ši priemonė ypatinga tuo, kad ją sudaro susitarimo dėl tarifų, sudaryto tarp valstybės ir aptariamų įmonių, ir vėlesnio teisės akto dalinio pakeitimo, susijusio su tarifų padidinimu, netaikomu šiai įmonei, derinys. Apskritai šia byla suteikiama galimybė pateikti tam tikrus patikslinimus, susijusius su kriterijais, taikytiniais nagrinėjant atrankinio pobūdžio sąlygą, kurią apima sąvoka „valstybės pagalba“, apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje.

I – Faktinės bylos aplinkybės

3. Skundžiamame sprendime nurodytas faktines bylos aplinkybes galima glaustai išdėstyti taip.

4. *MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.* (toliau – MOL) yra Budapešte (Vengrija) įsteigta bendrovė, kurios pagrindinė veikla – žalios naftos, gamtinių dujų ir dujų produktų paieška ir gavyba, žalios naftos produktų pardavimas, sandėliavimas ir tiekimas didmenininkams bei mažmenininkams, gamtinių dujų pardavimas, taip pat alkenų ir poliolefinų gamyba ir pardavimas.

¹ — Originalo kalba: prancūzų.

² — T-499/10, EU:T:2013:592, toliau – skundžiamas sprendimas.

³ — OL L 34, 2011, p. 55, toliau – ginčijamas sprendimas.

A – Vengrijos kalnakasybos įstatymas

5. Vengrijoje visa kalnakasybos veikla, įskaitant su angliavandenilių gavyba susijusią veiklą, reglamentuojama 1993 m. Kalnakasybos įstatymu Nr. XLVIII⁴. Pagal šį įstatymą minėtą veiklą reguliuoja už kalnakasybą atsakingas ministras ir Kalnakasybos tarnyba, pagrindinė institucija, prižiūrinti kasybą (gavybą) kaip viešojo administravimo subjektas.

6. Kalnakasybos įstatyme nustatyta, kad žvalgymas ir kasyba (gavyba) gali būti atliekami pagal dvi skirtingas teisinės sistemas. Šio įstatymo 8–19 straipsniuose, kalbant apie teritorijas, kurios remiantis pirmiausia geologiniais duomenimis laikomos turtingomis iškasenų ir kvalifikuojamos kaip „uždaros“ (Kalnakasybos įstatymo 9 straipsnio 1 dalis), įtvirtinta koncesijų, suteikiamų pasirašant sutartį tarp už kalnakasybą atsakingo ministro ir įmonės, laimėjusios kiekvienos uždaros teritorijos atžvilgiu organizuojamą viešojo pirkimo konkursą, sistema (Kalnakasybos įstatymo 10–12 straipsniai). Kalbant apie „atviras“ teritorijas, *a priori* ne tokias turtingas iškasenų, jos gali būti eksploatuojamos gavus Kalnakasybos tarnybos leidimą, jei asmuo, prašantis išduoti tokį leidimą, atitinka teisės aktuose nustatytas sąlygas (Kalnakasybos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies a punktas ir 4 dalis).

7. Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnyje nustatytos taisyklės, kurių laikantis apskaičiuojamas valstybei mokėtinas gavybos mokestis. Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalyje nurodyta, kad gavybos mokesčio dydis – tai procentinė dalis, kuri, atsižvelgiant į konkretų atvejį, yra nustatyta įstatyme, koncesijos sutartyje arba remiantis Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalimi sudarytoje sutartyje. Kalbant apie koncesijas, gavybos mokesčio dydį nustato už kalnakasybą atsakingas ministras, atsižvelgdamas į tam tikrus kriterijus, nurodytus Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 8 dalyje. Sutarčių, sudarytų Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalies pagrindu, atveju gavybos mokestis nustatomas remiantis šio straipsnio nuostatomis. Kalnakasybos įstatyme gavybos mokesčio dydis yra nustatytas tuo atveju, kai kasyba (gavyba) vykdoma pagal leidimą eksploatuoti (Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 2–7 dalys).

8. Iki 2008 m. angliavandenilių, žalios naftos ir gamtinių dujų, išgaunamų pagal leidimą eksploatuoti, gavybos mokestis sudarė 12 % gavybos vietose, pradėtose eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d., išgauto kiekio vertės arba buvo apskaičiuojamas pagal matematinę formulę, atsižvelgiant pirmiausia į vidutinę gamtinių dujų, kurias nuperka valstybė, kainą, taikant minimalų 12 % tarifą gamtinių dujų gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d. (Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies b punktas).

9. Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jei įmonė, vykdanči kalnakasybos veiklą pagal leidimą eksploatuoti t. y. atviroje teritorijoje esančiose gavybos vietose, nepradeda gavybos per penkerius metus nuo leidimo išdavimo dienos, ji gali vieną kartą prašyti Kalnakasybos tarnybos pratęsti šį terminą maksimaliam penkerių metų laikotarpiui. Šiai tarnybai pratęsus terminą, gavybos vietai, su kuria susijęs pratęstas terminas, už kalnakasybą atsakingo ministro ir kalnakasybos įmonės sudarytoje sutartyje nustatomas iškasenų kiekis, kuriuo remiantis apskaičiuojamas gavybos mokestis ir jo tarifas, turintis būti didesnis už taikytąjį prašymo pratęsti terminą pateikimo metu, bet negalintis viršyti pradinio tarifo daugiau nei 1,2 karto (toliau – pratęsimo mokestis). Jei prašymas pratęsti terminą susijęs su daugiau nei dviem gavybos vietomis, pratęsimo mokestis taikomas visoms įmonės gavybos vietoms sudarius sutartį bent penkerių metų laikotarpiui (toliau – padidintas gavybos mokestis). Jei prašymas pratęsti terminą susijęs su daugiau nei penkiomis gavybos vietomis, gali būti taikomas vienkartinis papildomas mokestis, sudarantis daugiausia 20 % sumos, mokėtinos taikant padidintą gavybos mokestį.

4 — 1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, toliau – Kalnakasybos įstatymas.

B – 2005 m. sudarytas MOL ir Vengrijos valstybės susitarimas dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo

10. 2005 m. rugsėjo 19 d. MOL pateikė prašymą pratęsti jos gavybos teises, susijusias su dvylika angliavandenilių gavybos vietų, kurias buvo įgijusi teisę eksploatuoti pagal leidimus ir kuriose praėjus penkerių metų terminui, skaičiuojamam nuo leidimų gavimo dienos, dar nebuvo pradėjusi gavybos veiklos.

11. 2005 m. gruodžio 22 d. už kalnakasybą atsakingas ministras ir MOL pasirašė susitarimą dėl pratęsimo pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį dėl šių dvylikos angliavandenilių gavybos vietų (toliau – 2005 m. susitarimas); šio susitarimo 1 punkte minėtų dvylikos gavybos vietų eksploatacijos terminas pratęstas penkeriems metams ir nustatytas pratęsimo mokestis, kurį tuos penkerius metus MOL turi kasmet mokėti valstybei (pirmaisiais metais – $12\% \times 1,050$, t. y. 12,600 %; antraisiais metais – $12\% \times 1,038$, t. y. 12,456 %; trečiaisiais metais – $12\% \times 1,025$, t. y. 12,300 %; ketvirtaisiais ir penktaisiais metais – $12\% \times 1,020$, t. y. 12,240 %).

12. Pagal 2005 m. susitarimo 4 punktą padidintas gavybos mokestis penkiolika metų nuo susitarimo įsigaliojimo taikomas visoms MOL leidimuose nurodytoms jau eksploatuojamoms gavybos vietoms, t. y. 44 angliavandenilių gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti po 1998 m. sausio 1 d., ir 93 gamtinių dujų gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti iki minėtos datos. Penktųjų pratęsimo metų padidinto gavybos mokesčio tarifas taikomas iki penkioliktųjų metų. Dėl gamtinių dujų gavybos vietų, kurios pradėtos eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d., pažymėtina, kad visus penkerius pratęsimo metus didinimo koeficientas (žr. šios išvados 11 punktą) kasmet taikomas Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai matematinei formulei, o penktųjų metų didinimo koeficientas taikomas iki penkioliktųjų metų.

13. 2005 m. susitarimo 6 punkte numatytas 20 mlrd. Vengrijos forintų (HUF) vienkartinis papildomas mokestis.

14. 2005 m. susitarimo 9 punkte nurodyta, kad pratęsimo mokesčio tarifas, padidinto gavybos mokesčio tarifas, apskaičiavimo pagrindas, procentinė dalis ir visi veiksniai, kuriais remiantis šie mokesčiai apskaičiuojami, visą minėto susitarimo galiojimo laikotarpį nustatomi tik laikantis šio susitarimo sąlygų ir kad jame nustatyti dydžiai visą šį laikotarpį nesikeičia.

15. Pagal 2005 m. susitarimo 11 punktą šis susitarimas įsigalioja Kalnakasybos tarnybos sprendimo įsigaliojimo dieną. Remiantis minėta nuostata šalims draudžiama vienašališkai nutraukti 2005 m. susitarimą, nebent trečiasis asmuo įgytų daugiau nei 25 % MOL kapitalo.

16. Dėl 2005 m. susitarimo Kalnakasybos tarnyba 2005 m. gruodžio 23 d. priėmė sprendimą, kuriuo patvirtintas termino pradėti dvylikos angliavandenilių gavybos vietų, minėtų šios išvados 10 punkte, eksploatavimą pratęsimas ir MOL tenkantys šiame susitarime nustatyti mokėjimai.

C – 2008 m. dalinis Kalnakasybos įstatymo pakeitimas, susijęs su gavybos teisėmis

17. 2007 m. Kalnakasybos įstatymu Nr. CXXXIII, kuriuo iš dalies keičiamas 1993 m. Įstatymas Nr. XLVIII⁵, įsigaliojusiu 2008 m. sausio 8 d., pakeistas gavybos mokesčio tarifas.

18. Konkrečiai kalbant, iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatytas 30 % gavybos vietose, pradėtose eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d., išgauto kiekio vertės tarifas, Kalnakasybos įstatyme nustatytos matematinės formulės taikymas gamtinių dujų gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d., taikant minimalų 30 % tarifą, ir diferencijuoto gavybos mokesčio tarifo taikymas gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti po 2008 m.

5 — 2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról, toliau – iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas).

sausio 1 d., atsižvelgiant į išgautos žalios naftos ar gamtinių dujų kiekį, t. y. taikant 12 % tarifą, kai per metus išgautas kiekis neviršija 300 mln. m³ gamtinių dujų ar 50 kilotonų (kt) žalios naftos, 20 % tarifą, kai išgaunama nuo 300 iki 500 mln. m³ gamtinių dujų ar nuo 50 iki 200 kt žalios naftos, ir 30 % tarifą, kai išgaunama daugiau nei 500 mln. m³ gamtinių dujų ar 200 kt žalios naftos. Galiausiai už visas gavybos vietas, neatsižvelgiant į jų eksploatavimo pradžios datą, mokėtinas gavybos mokestis padidinamas 3 % arba 6 %, jei žalios naftos „Brent“ kaina viršija atitinkamai 80 Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių (USD) arba 90 USD.

19. 2008 m. Įstatymo Nr. LXXXI, kuriuo keičiami mokesčių tarifai⁶, 235 straipsniu iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas nustatant 12 % gavybos mokestį už gavybos vietas, pradėtas eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d. imtinai, ir minimalų gavybos mokestį už gamtinių dujų gavybos vietas, pradėtas eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d. Šis pakeitimas įsigaliojo 2009 m. sausio 23 d.

D – Oficiali tyrimo procedūra ir ginčijamo sprendimo priėmimas

20. 2007 m. lapkričio 14 d. gavusi skundą Komisija 2009 m. sausio 13 d. raštu pranešė Vengrijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl 2005 m. susitarimo, kuriuo remiantis MOL nebuvo taikomas iš dalies pakeistame Kalnakasybos įstatyme įtvirtintas gavybos mokesčio padidėjimas (toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Komisija buvo tos nuomonės, kad, atsižvelgiant į 2005 m. susitarimo sudarymo ir iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo nuostatų priėmimo aplinkybes, abu šie teisės aktai yra tos pačios priemonės dalys, ir įvertinusi jų bendrą poveikį nusprendė, kad 2005 m. susitarimu ir iš dalies pakeistu Kalnakasybos įstatymu MOL suteiktas nepagrįstas pranašumas. Komisijos nuomone, priemonė atitinka EB 87 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus ir turi būti laikoma valstybės pagalba, be to, nėra jokių požymių, kurie leistų ją laikyti suderinama su bendrąja rinka. Sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas kartu su pasiūlymu suinteresuotosioms šalims pateikti savo pastabas.

21. 2009 m. balandžio 9 d. raštu Vengrija pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą. Vengrijos valdžios institucijos laikėsi nuomonės, kad priemonė nėra valstybės pagalba, nes 2005 m. susitarimas nesuteikė MOL jokio pranašumo ir nebuvo atrankinis, kadangi dėl šio susitarimo taikymo ieškovė nėra palankiau vertinama.

22. Dviem 2009 m. balandžio 27 d. raštais atitinkamai MOL ir *Magyar Bányászati Szövetség* (Vengrijos kalnakasybos asociacija) pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą. MOL nemanė, kad jos padėtis dėl 2005 m. susitarimo taikymo palankesnė, nes ji mokėjo daug didesnę gavybos mokestį nei tas, kurį mokėjo jos konkurentai, ar tas, kurį ji būtų mokėjusi, jei nebūtų minėto susitarimo, atitinkančio Kalnakasybos įstatymo nuostatas ir logiką. *Magyar Bányászati Szövetség* pirmiausia pabrėžė valstybės, kaip teisės aktų leidėjos, pareigą užtikrinti ūkio subjektų teisėtus lūkesčius ir teisinio saugumo principą, kiek tai susiję su ilgalaikiu stabiliu gavybos mokesčio už gavybos vietas, kurias eksploatuoti jau suteiktas leidimas, dydžiu.

23. 2010 m. birželio 9 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuriuo, pirma, Vengrijos priimta priemonė, t. y. 2005 m. susitarime MOL nustatytas gavybos mokestis kartu su iš dalies pakeistame Kalnakasybos įstatyme įtvirtintais pakeitimais, pripažinta valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nesuderinama su bendrąja rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, ir, antra, Vengrijai nurodyta iš MOL šią pagalbą susigrąžinti.

⁶ — 2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról.

24. Ginčijamame sprendime Komisija pažymėjo, kad nagrinėjamą pagalbos priemonę sudarė 2005 m. susitarimas ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas; dėl pirmojo MOL nebuvo taikomi antruoju padaryti gavybos mokesčio pakeitimai (19 ir 20 konstatuojamosios dalys). Jos nuomone, net jei 2005 m. susitarimas atitiko tuo metu galiojusį Kalnakasybos įstatymą ir valstybė narė galėjo nustatyti gavybos mokestį, sukeltos pasekmės nebūtinai buvo suderinamos su Sutarties taisyklėmis valstybės pagalbos srityje, nors, atskirai vertinant, nei 2005 m. susitarimas, nei iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas šioms taisyklėms neprieštaravo (52 ir 53 konstatuojamosios dalys).

25. Dėl priemonės atrankinio pobūdžio Komisija ginčijamame sprendime nurodė, kad referencinė sistema buvo leidimų eksploatuoti sistema, ir atmetė argumentus, kad susitarimai dėl tokių leidimų pratęsimo gali būti laikomi atskira referencine sistema (61–65 konstatuojamosios dalys). Komisijos nuomone, susitarimas dėl pratęsimo buvo „aiškiai“ atrankinis, nes Vengrijos valdžios institucijos turėjo diskreciją sudaryti tokį susitarimą ar jo nesudaryti ir nustatyti jame nurodytas mokėjimo dalis (66 konstatuojamoji dalis). Komisija pabrėžė, kad, pirma, MOL sumažintą mokestį turėjo mokėti iki 2020 m. už beveik visas gavybos vietas, kurias eksploatuoti buvo gavusi leidimą, o jos konkurentai, kuriems taikoma ta pati sistema ir kurie eksploatavimą pradėjo per nustatytą terminą, turėjo mokėti didesnius mokesčius (67 konstatuojamoji dalis), ir, antra, MOL buvo vienintelė angliavandenilių gavybos srityje veikianti įmonė, kuriai pratęstos leidime eksploatuoti nustatytos gavybos teisės, nes kiti teisių pratęsimai buvo susiję su įmonėmis, kasantėmis kietuosius mineralus, už kuriuos mokamas gavybos mokestis nebuvo pakeistas (68 konstatuojamoji dalis). Komisija buvo tos nuomonės, kad aptariamų veiksmų seka, t. y. Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalies formuluotė, jos pagrindu sudarytas 2005 m. susitarimas ir pakeitimai iš dalies pakeistame Kalnakasybos įstatyme, buvo atrankinio pobūdžio (69 konstatuojamoji dalis). Komisijos manymu, tik MOL buvo taikoma speciali sistema, kuri ją saugojo nuo bet kokio gavybos mokesčio padidinimo (70 konstatuojamoji dalis).

II – Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

26. 2010 m. spalio 8 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje gautu pareiškimu MOL pareiškė ieškinį; juo pirmiausia siekiama, kad būtų panaikintas ginčijamas sprendimas, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, – kad šis sprendimas būtų panaikintas tiek, kiek jame nurodyta susigražinti atitinkamas sumas.

27. Savo ieškiniui pagrįsti MOL nurodė tris pagrindus, susijusius atitinkamai su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, SESV 108 straipsnio 1 dalies ir Reglamento (EB) Nr. 659/1999⁷ 1 straipsnio b punkto v papunkčio pažeidimu ir galiausiai šio reglamento 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu.

28. Nurodydama pirmąją pagrindą MOL ginčijo nagrinėjamą priemonės pripažinimą valstybės pagalba.

29. Bendrasis Teismas pirmiausia išnagrinėjo nurodant pirmąją pagrindą pateiktą antrąją kaltinimą, susijusį su tuo, kad ginčijama priemonė nėra atrankinio pobūdžio.

30. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas, pateikęs ginčijamame sprendime išdėstytą Komisijos vertinimą ir priminęs šalių jam šiuo klausimu nurodytus argumentus, pirmiausia skundžiamą sprendimo 54 punkte pažymėjo, kad dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo reikia nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą valstybės priemone gali būti suteiktas pranašumas „tam tikr[oms] įmon[ėms] ar tam tikrų prekių gamyb[ai]“ palyginti su kitomis, kurių faktinė ir teisinė padėtis atsižvelgiant į minėtą teisinę sistemą siekiamą tikslą yra panaši.

⁷ — 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas, nustatantis išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339).

31. Paskui, skundžiamo sprendimo 56–61 punktuose išdėstęs Vengrijos ir MOL argumentus, pateiktus vykstant administracinei procedūrai, Bendrasis Teismas šio sprendimo 62 punkte priminė, kad nagrinėjamu atveju ginčijamą priemonę sudaro du elementai: 2005 m. susitarimas, kuriuo nustatomi gavybos mokesčio tarifai visiems 15 šio susitarimo galiojimo metų, taikomi visoms MOL gavybos vietoms, kurios jau pradėtos eksploatuoti arba kurių eksploatacijos terminas pratęstas, ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas, kuriuo padidinamas gavybos mokestis, taikomas visoms angliavandenilių gavybos vietoms, eksploatuojamoms pagal leidimą, bet kuriame nėra nuostatų, susijusių su gavybos vietomis, dėl kurių jau sudarytas susitarimas dėl pratęsimo.

32. Bendrojo Teismo teigimu, esant tokiam elementų deriniui ginčijama priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba, jei nustatyta, kad sudaryto susitarimo sąlygos valstybės buvo pasiūlytos tik vienam ar keliems pasirinktiems ūkio subjektams, o ne remiantis objektyviais kriterijais, nurodytais visuotinio taikymo teisės akte ir taikytiniais visiems rinkos dalyviams (žr. skundžiamo sprendimo 66 punktą). Taigi Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 67 punkte nusprendė, kad elementų derinys gali būti laikomas valstybės pagalba, jei valstybė tokiais veiksmais apsaugo vieną ar kelis rinkoje jau veikiančius ūkio subjektus, sudarydama su jais susitarimą, užtikrinantį nekintantį mokesčio dydį per visą susitarimo galiojimo laikotarpį, tuo pačiu metu numačiusi vėliau, įgyvendindama savo teisę priimti teisės aktus, padidinti mokestį, taip kitiems sudarant šį susitarimą rinkoje jau veikusiems ūkio subjektams ar naujiems jos dalyviams atsiduriant nepalankesnėje padėtyje.

33. Nagrinėjamu atveju atsižvelgdamas, pirma, į tai, kad susitarimus dėl pratęsimo reglamentuojantis teisinis pagrindas ir nuostatos, suteikiančios Vengrijos valdžios institucijoms diskreciją derantis dėl mokesčio tarifo, nėra atrankinio pobūdžio (žr. skundžiamo sprendimo 70–74 punktus), ir, antra, į tai, kad nėra jokių įrodymų, jog minėtos valdžios institucijos MOL vertino palankiau nei kitas įmones, kurių situacija buvo panaši (žr. skundžiamo sprendimo 75–80 punktus), Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 81 punkte nusprendė, kad negalima teigti, jog buvo įrodytas 2005 m. susitarimo atrankinis pobūdis.

34. Galiausiai skundžiamo sprendimo 82 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad mokesčiai iš dalies pakeistu Kalnakasybos įstatymu, įsigaliojusiu 2008 m., buvo padidinti atsižvelgus į išaugusias žalios naftos kainas pasaulinėje rinkoje. Remdamasis tuo Bendrasis Teismas padarė išvadą: kadangi Komisija nenurodė, kad 2005 m. susitarimas buvo sudarytas numatant, kad gavybos mokesčiai padidės, šio susitarimo ir iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo derinys negali būti pagrįstai laikomas valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį.

35. Todėl Bendrasis Teismas patenkino MOL ieškinį ir panaikino ginčijamą sprendimą.

III – Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

36. Apeliaciniu skundu Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- pirmiausia:
 - panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - atmesti prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą ir
 - priteisti iš MOL bylinėjimosi išlaidas,
- nepatenkinus šių reikalavimų:
 - grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir

— atidėti bylinėjimosi išlaidų, patirtų abiejose instancijose, klausimo nagrinėjimą.

37. MOL prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

38. Teisingumo Teisme šalys savo poziciją raštu ir žodžiu išdėstė per 2014 m. lapkričio 13 d. posėdį.

IV – Apeliacinio skundo vertinimas

39. Bendrasis Teismas, nors ir aptarė, tiesa, trumpai⁸, galimų ryšių tarp kelių Komisijos nurodytų veiksmų klausimą, vykdydamas sąlygos, susijusios su ginčijamos priemonės atrankiniu pobūdžiu, nagrinėjimo kontrolę vis dėlto kartu sukėlė tam tikros painiavos, nes rėmėsi tai vien 2005 m. susitarimo atrankiniu pobūdžiu⁹, tai visos „ginčijamos priemonės“ atrankiniu pobūdžiu¹⁰.

40. Grįsdama šį apeliacinį skundą Komisija nurodo vienintelį pagrindą, paremtą teisės klaidomis, padarytomis nagrinėjant sąlygą, susijusią su ginčijamos priemonės atrankiniu pobūdžiu, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

41. Komisija yra tos nuomonės, kad, kaip matyti iš kelių skundžiamo sprendimo vietų, Bendrasis Teismas klaidingai aiškino ir taikė šią sąlygą. Komisijos argumentai iš esmės susiję su keturiais skundžiamo sprendimo aspektais.

42. Prieš pradėdant nagrinėti kiekvieną iš Komisijos išplėtotų argumentų aspektų, mano manymu, reikia pateikti kelias pastabas dėl atrankinio pobūdžio sąlygos, kylančios iš SESV 107 straipsnio 1 dalies, prasmės ir svarbos tokiam elementų deriniui, kaip aptariamasis šiuo atveju.

A – Pirminės pastabos dėl atrankinio pobūdžio sąlygos, kylančios iš SESV 107 straipsnio 1 dalies, prasmės ir svarbos tokiam elementų deriniui, kaip aptariamasis šiuo atveju

43. Primintina, kad pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

44. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką kvalifikuojant kaip valstybės pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad būtų įvykdytos visos šioje nuostatoje nurodytos sąlygos¹¹.

45. Taigi tvirtai nustatyta, jog tam, kad nacionalinė priemonė būtų pripažinta valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, pirma, tai turi būti valstybės priemonė arba priemonė panaudojant valstybinius išteklius, antra, šia priemone turi būti galima daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, trečia, asmeniui, kuriam ši priemonė taikoma, ja turi būti suteiktas atrankinis pranašumas ir, ketvirta, ja iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija¹².

46. Nagrinėjamu atveju abejonių kyla tik dėl trečiosios sąlygos, būtent „atrankinio pobūdžio“ sąlygos, aiškinimo ir taikymo.

8 — Žr. skundžiamo sprendimo 67 ir 82 punktus.

9 — Žr. skundžiamo sprendimo 75–81 punktus.

10 — Žr. skundžiamo sprendimo 68 ir 83 punktus.

11 — Sprendimas *Komisija / Deutsche Post* (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 38 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

12 — Sprendimas *Komisija / Deutsche Post* (EU:C:2010:481, 39 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

47. Ši atrankinio arba – vartojant kitą dažną terminą – „išimtinio“ priemonės pobūdžio sąlyga turi būti aiškiai atskirta nuo ekonominės naudos nustatymo. Kitaip tariant, nustačiusi, kad esama ekonominės naudos, tiesiogiai ar netiesiogiai gaunamos taikant atitinkama priemonę, Komisija dar turi įrodyti, kad šią naudą gauna išimtinai viena ar kelios įmonės. Pirmiausia Komisija privalo įrodyti, kad ši priemonė lemia skirtingą požiūrį į įmones, kurių padėtis atsižvelgiant į siekiamą tikslą yra panaši¹³. Nepritariama ne pačiam naudos suteikimui, o tam, kad dėl šio diskriminuojamojo ir atrankinio pobūdžio kai kurios įmonės gali atsidurti nepalankesnėje padėtyje, palyginti su kitomis.

48. Tai patikslinus pažymėtina, kad atrankinio pobūdžio sąlyga, mano manymu, negali būti visiškai atsieta nuo ekonominės naudos nustatymo, vykstančio nors ir atskirai, bet tuo pačiu metu.

49. Manau, kad šiuo klausimu pateiktinos dvi bendro pobūdžio pastabos.

50. Pirma, mano nuomone, pakankamai akivaizdu, kad šiai atrankinio pobūdžio sąlygai tenka skirtingas vaidmuo atsižvelgiant į tai, ar atitinkama priemonė yra numatyta kaip individuali pagalba, ar kaip bendra pagalbos sistema.

51. Iš tikrųjų, kai vertinama individualaus pobūdžio priemonė, nustačius ekonominę naudą iš esmės galima kalbėti apie šios priemonės „išimtinumą“, taigi ir daryti išadą, kad ji kartu yra atrankinio pobūdžio.

52. Atvirkščiai, kai nagrinėjama bendro pobūdžio sistema (dotacijų programos, tarifų sistema, mokesčių lengvatos, nuo bankrotą reglamentuojančių bendrųjų teisės normų leidžianti nukrypti sistema, įvairių mokesčių mokėjimo lengvatos), atrankinis pobūdis padeda nustatyti, ar numanomą naudą, nors numatytą dėl visų ūkio subjektų, faktiškai ir atsižvelgiant į objektyvius kriterijus, kuriais pagrįsta ši sistema, gauna tik tam tikrų rūšių įmonės ar įmonių grupės.

53. Tai reiškia, kad reikia nustatyti, ar aptariama priemonė, neatsižvelgiant į pripažinimą, kad ja teikiama bendro pobūdžio nauda, šios „naudos suteikiama tik tam tikroms įmonėms ar tam tikriems veiklos sektoriams“. Kitaip tariant, tuo siekiama užtikrinti, kad valstybės priemonės nelemtų skirtingo požiūrio į įmones – ar, tiksliau, į ūkio subjektus, kurių faktinė ir teisinė padėtis atsižvelgiant į nacionaline sistema siekiamą tikslą yra panaši, – nepateisinamo atitinkamos sistemos pobūdžiu ir struktūra.

54. Valstybės narės turi tam tikrą diskreciją apibrėžti savo mokesčių, pramonės ar socialinę politiką pagal valstybės pagalbos teisę, bet negali savo veiksmais lemti diskriminacijos. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad atrankinio pobūdžio sąvoka yra susijusi su diskriminacijos sąvoka¹⁴, ir pripažįstama, jog nebūtinai draudžiama nustatyti priemones, kuriomis valdžios institucija įgyvendina tam tikrą diskreciją.

55. Antra, pagalbos sistemos atveju pirmiausia reikia nustatyti, kuo vien pati ši sistema yra priemonė, galinti palengvinti iš esmės įmonėms tenkančią mokesčių našta.

56. Ši byla sudėtinga būtent tuo, kad yra susijusi su visiškai išskirtine valstybės priemone.

13 — Žr. Sprendimą *Komisija / Nyderlandai* (C-279/08 P, EU:C:2011:551, 62 punktą).

14 — Net jeigu yra pabrėžta, kad diskriminacijos sąvoka gali pasirodyti dviprasmiška, kai kalbama apie pagalbą, nes diskriminacija būtinai reiškia, kad esama įmonių ar prekių, kurių padėtis tokia pati, taigi konkuruojančių įmonių ar prekių, kurios yra atskirtos nuo ginčijama priemone teikiamos naudos (žr. generalinio advokato M. Darmon išvados, pateiktos sujungtose bylose *Sloman Neptun*, C-72/91 ir C-73/91, EU:C:1992:130, 61 punktą).

57. Visų pirma, nors MOL ieškinyje, pareikštame Bendrajame Teisme, ši išvada ir buvo ginčyta¹⁵, pažymėtina, kad ginčijamą priemonę sudaro du elementai: 2005 m. susitarimas, kuriuo nustatomi gavybos mokesčio tarifai visiems 15 šio susitarimo galiojimo metų, taikomi visoms MOL gavybos vietoms, kurios jau pradėtos eksploatuoti arba kurių eksploatacijos terminas pratęstas, ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas, kuriuo padidinamas gavybos mokestis, taikomas visoms angliavandenilių gavybos vietoms, eksploatuojamoms pagal leidimą, bet kuris nesusijęs su gavybos vietomis, dėl kurių jau sudarytas susitarimas dėl pratęsimo¹⁶.

58. Be to, kadangi Komisija ginčijamame sprendime konkrečiai neišdėstė nuomonės dėl ryšių tarp 2005 m. susitarimo ir 2008 m. dalinio įstatymo pakeitimo, esama painiavos, susijusios su reikšmingo referencinio pagrindo apibrėžimu siekiant išnagrinėti ginčijamos priemonės atrankinį pobūdį.

59. Iš tikrųjų reikia pažymėti, kad Komisija nusprendė, jog minėtą priemonę sudaro 2005 m. susitarimo ir 2008 m. dalinio įstatymo pakeitimo derinys¹⁷, nenurodžiusi, kodėl šie vienas po kito atlikti veiksmai yra tarpusavyje glaudžiai susiję laiko, tikslo ir aplinkybių atžvilgiu¹⁸. Be to, Komisija tik įvertino, ar įvykdyta atrankinio pobūdžio sąlyga atsižvelgiant į leidimų eksploatuoti sistemą, taikytą sudarant 2005 m. susitarimą¹⁹.

60. Taigi, nors ginčijama laikyta „visa valstybės veiksmų seka“²⁰, t. y. 2005 m. susitarimas kartu su vėlesniais Kalnakasybos įstatymo daliniais pakeitimais, šios priemonės atrankinis pobūdis išnagrinėtas tik atsižvelgiant į 2005 m. susitarimą²¹, patikslinus, kad referencinis pagrindas apibrėžtas kaip leidimų eksploatuoti sistema, taikyta sudarant minėtą susitarimą.

61. Vadovaudamasis šiuo požiūriu Bendrasis Teismas, atlikdamas vertinimą, mano manymu, visiškai teisingai sutelkė dėmesį į klausimą, ar 2005 m. susitarimas reiškia atrankinio pobūdžio priemonę.

62. Vis dėlto šio atskiuro 2005 m. susitarimo vertinimo, nors Bendrasis Teismas perėmė nuomonę, kad ginčijamą priemonę sudaro du elementai, t. y. 2005 m. susitarimas ir 2008 m. iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas, nagrinėjamu atveju negalima laikyti nesudarancio sunkumų.

63. Iš tikrųjų, kaip Teisingumo Teismas pabrėžė byloje *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*²², kadangi valstybės priemonės yra įvairių formų ir turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į jų pasekmes, neatmestina galimybė, jog kelios viena po kitos priimtose valstybės priemonės taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį laikytinos viena priemone. Taip gali būti, be kita ko, tuo atveju, kai tarp viena po kitos priimtų priemonių, atsižvelgiant į jų laiką, tikslą ir įmonės padėtį šių priemonių priėmimo metu, yra toks glaudus ryšys, kad jų neįmanoma atskirti²³.

15 — Šiuo atžvilgiu įdomu tai, kad MOL Bendrajame Teisme pareikštame ieškinyje visų pirma (žr. Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio 38–44 punktus) priekaištavo Komisijai dėl to, kad ji ginčijamame sprendime nusprendė, jog 2005 m. sprendimas ir 2008 m. iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas kartu sudaro vieną priemonę. Savo ieškinyje MOL teigė, kad Komisija padarė teisės klaidą nusprendusi, jog 2005 m. susitarimas dėl pratęsimo ir vėlesnis 2008 m. dalinis Kalnakasybos įstatymo pakeitimas sudaro vieną bendrą pagalbos priemonę, nors buvo pripažinusi, kad kiekviena šių priemonių, vertinamų atskirai, nėra pagalbos priemonė. Tik paskui MOL ėmė tvirtinti, kad, darant prielaidą, jog kalbama apie vieną priemonę, ši negali būti laikoma atrankinio pobūdžio.

16 — Žr. teiginius, išdėstytus skundžiamo sprendimo 62 ir 63 punktuose bei ginčijamo sprendimo 19 konstatuojamojoje dalyje (primenant priežastis, dėl kurių buvo pradėta tyrimo procedūra) ir 53 konstatuojamojoje dalyje (pateikiant patį aptariamą priemonės vertinimą).

17 — Žr. ginčijamo sprendimo 53 ir 69 konstatuojamąsias dalis.

18 — Žr. Sprendimą *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 104 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

19 — Žr. ginčijamo sprendimo 62–68 konstatuojamąsias dalis.

20 — Žr. ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje vartojamas sąvokas.

21 — Žr. skundžiamo sprendimo 46 punkte Bendrojo Teismo išdėstytus teiginius.

22 — EU:C:2013:175.

23 — Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.* (EU:C:2013:175, 103 ir 104 punktai).

64. Bendrajam Teismui iš pradžių nepareiškus nuomonės²⁴ dėl to, ar Komisija pakankamai įrodė, kaip privalėjo padaryti pagal Teisingumo Teismo praktiką, kad šioje byloje aptariamos valstybės priemonės yra glaudžiai susijusios, išlieka abejonių dėl referencinio pagrindo, į kurį reikėjo atsižvelgti norint išnagrinėti ginčijamos priemonės ar priemonių atrankinį pobūdį. Tačiau referencinio pagrindo apibrėžimas siekiant nuspręsti dėl atitinkamos sistemos atrankinio pobūdžio gali būti, kaip, beje, pažymėjo Komisija²⁵, ypač svarbus²⁶.

65. Vis dėlto šis ginčijamos priemonės atrankinio pobūdžio nagrinėjimas atsižvelgiant į 2005 m. susitarimui taikomą teisinį pagrindą vykstant šiam apeliaciniam procesui nebuvo ginčytas.

66. Tai patikslinus pažymėtina, kad nagrinėdamas šį apeliacinį skundą Teisingumo Teismas turi tik nustatyti, ar Bendrasis Teismas nepadarė klaidos nusprendęs, kad Komisija teisiniu požiūriu pakankamai neįrodė, kaip privalėjo, kad tariama pagalbos priemonė yra atrankinio pobūdžio.

67. Kaip nurodysiu toliau, atsižvelgiant į visiškai išimtinę aptariamos priemonės pobūdį reikės vengti skubotai nustatyti bet kokią analogiją su sistemų atrankinio pobūdžio nagrinėjimu Sąjungos teismo iki šiol spręstuose ginčiuose.

68. Atsižvelgdamas būtent į šias pastabas toliau nagrinėsiu dėl skundžiamo sprendimo pareikštus prieštaravimus.

B – *Apeliaciniame skunde pateiktų argumentų nagrinėjimas*

1. Pirmasis kaltinimas: valstybės priemonės atrankinio pobūdžio nagrinėjimas ir nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos vertinimas

a) Glaustas Komisijos argumentų priminimas

69. Pirmuoju kaltinimu Komisija kritikuoja Bendrojo Teismo atliktą Vengrijos valdžios institucijų diskrecijos – susijusios, pirma, su pasirinkimu, kalnakasybos įmonei pateikus prašymą dėl susitarimo dėl pratęsimo, sudaryti tokį susitarimą arba jo nesudaryti ir, antra, su mokesčio dydžiu, kurį jos nustato tokiaame susitarime, – vertinimą. Komisija taip pat kritikuoja išvadą, kurią Bendrasis Teismas padarė dėl ginčijamos pagalbos priemonės atrankinio pobūdžio.

70. Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas nukrypo nuo teismų praktikos²⁷, susijusios su kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos nagrinėjimu nustatant ginčijamos priemonės atrankinį pobūdį.

24 — Vis dėlto ryšių tarp įvairių valstybės priemonių, aptariamų šioje byloje, klausimas, kitaip nei tai matyti iš ginčijamo sprendimo, yra glaustai aptartas skundžiamo sprendimo 82 punkte.

25 — Žr. ginčijamo sprendimo 61 konstatuojamąją dalį.

26 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *Portugalija / Komisija* (C-88/03, EU:C:2006:511, 56 punktas).

27 — Komisija remiasi tiek Teisingumo Teismo praktika (Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-241/94, EU:C:1996:353, 23 ir 24 punktai; Sprendimo *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579, 40 punktas; Sprendimo *Piaggio*, C-295/97, EU:C:1999:313, 39 punktas; Sprendimo *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332, 27 punktas ir Sprendimo *P*, C-6/12, EU:C:2013:525, 27 punktas), tiek Bendrojo Teismo praktika (Sprendimo *HAMSA / Komisija*, T-152/99, EU:T:2002:188, 156 ir 157 punktai; Sprendimo *Lenzing / Komisija*, T-36/99, EU:T:2004:312, 129–132 punktai; Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. / Komisija*, T-127/99, T-129/99 ir T-148/99, EU:T:2002:59, 152 ir 154 punktai; Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. / Komisija*, T-227/01–T-229/01, T-265/01, T-266/01 ir T-270/01, EU:T:2009:315, 168 punktas).

71. Komisija visų pirma teigia, kad Vengrijos valdžios institucijos, gavusios prašymą pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį, turi tam tikrą diskreciją sudaryti susitarimą dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo arba jo nesudaryti. Bendrojo Teismo vertinimas, išdėstytas skundžiamo sprendimo 70–74 ir 79–81 punktuose, yra klaidingas ir reikia paneigti šio sprendimo 83 punkte pateiktą išvadą, kad priemonės atrankinis pobūdis nėra įrodytas.

72. Be to, Komisija teigia, kad net darant prielaidą, jog nagrinėjamu atveju Vengrijos valdžios institucijos, įmonei pateikus prašymą dėl susitarimo dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo, privalėjo sudaryti tokį susitarimą, Bendrojo Teismo vertinimas teisiniu požiūriu vis tiek yra klaidingas, nes jame neatsižvelgiama į tai, kad šios institucijos turi „neribotus“ įgaliojimus, susijusius su gavybos mokesčio dydžiu, kurį pačios nustato; tai, beje, atrodo, pripažįstama, bet jau iš dalies, skundžiamo sprendimo 72 punkte. Nusprendęs, kad nacionalinėms valdžios institucijoms teisės aktais suteikta diskrecija nustatyti gavybos mokesčio dydį lėmė 2005 m. susitarimo atrankinį pobūdį, Bendrasis Teismas, Komisijos nuomone, nukrypo nuo savo paties praktikos.

b) Vertinimas

73. Pirmiausia reikia patikslinti dėl kontrolės, kurią šiuo atveju turi atlikti Teisingumo Teismas. Iš tikrųjų pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrajam Teismui nustatčius ar įvertinus faktines aplinkybes tik Teisingumo Teismas pagal SESV 256 straipsnį yra kompetentingas patikrinti šių aplinkybių teisinį kvalifikavimą ir teisinę išvadą, kurios jomis remiantis buvo padarytos. Taigi faktinių aplinkybių vertinimas nėra Teisingumo Teismo kontrolei pateiktinas teisės klausimas, nebent būtų iškraipyti Bendrajam Teismui pateikti įrodymai²⁸.

74. Nagrinėjamu atveju reikia nustatyti, ar, atsižvelgiant į nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos sudaryti susitarimą dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo vertinimą, galima konstatuoti, kad yra iškraipytos faktinės aplinkybės, padaryta teisės klaida ar faktinių aplinkybių teisinio kvalifikavimo klaida.

75. Mano manymu, į tai atsakyтина neigiamai.

76. Pirma, dėl faktinių aplinkybių iškraipymo patikrinimo pakanka konstatuoti, kad Komisija neteigė, jog tokio iškraipymo esama. Bet kuriuo atveju, mano nuomone, nėra duomenų, kurie leistų daryti išvadą, kad Bendrasis Teismas pateikė teiginių, akivaizdžiai prieštaraujančių aptariamų Vengrijos teisės aktų nuostatų turiniui, arba kuriai nors iš šių nuostatų suteikė prasmę, kuri akivaizdžiai klaidinga atsižvelgiant į kitą bylos medžiagoje esančią informaciją.

77. Antra, reikia patikrinti, ar atlikdamas vertinimą, susijusį su Vengrijos valdžios institucijų diskrecija, išdėstytą skundžiamo sprendimo 70–74 ir 79–81 punktuose, Bendrasis Teismas padarė kokią nors teisės klaidą arba faktinių aplinkybių teisinio kvalifikavimo klaidą.

78. Nemanau, kad padaryta tokių klaidų.

79. Visų pirma dėl skundžiamo sprendimo 70–74 punktų reikia pažymėti, kad juose siekta išnagrinėti teisinį pagrindą, kuriuo vadovaujantis buvo sudarytas 2005 m. susitarimas. Šiuo atžvilgiu ir, kiek tai susiję su Vengrijos valdžios institucijų diskrecijos sudarant 2005 m. susitarimą vertinimu, Bendrasis Teismas, remdamasis išsamia kriterijų ir sąlygų, nustatytų siekiant sudaryti susitarimus dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo, analize, apsiribojo išvada, kad Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalis, pagal kurią visoms kalnakasybos įmonėms leidžiama prašyti, kad būtų pratęstos jų gavybos teisės, susijusios su viena gavybos vieta ar keliomis iš jų, kurios ar kurių jos nepradėjo eksploatuoti per penkerius metus nuo leidimo eksploatuoti išdavimo dienos, nėra atrankinio pobūdžio nuostata.

28 — Žr. Sprendimą *Taryba / Alumina* (C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 16 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

80. Kitaip, nei tvirtina Komisija, nemanau, kad šiame vertinime padaryta kokia nors faktinių aplinkybių teisinio kvalifikavimo klaida ar teisės klaida.

81. Šiuo atžvilgiu ši byla turi būti aiškiai atskirta nuo tų, kurias mini Komisija grįsdama savo argumentus, kuriais ginčija Vengrijos valdžios institucijoms suteiktos diskrecijos sudarant susitarimus dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo vertinimą²⁹. Apeliaciniame skunde Komisijos nurodyta teismų praktika yra susijusi su nacionalinės teisės aktų nuostatomis, pagal kurias suteikiamos įvairių mokesčių lengvatos ar taikomos išimtys bankroto atveju.

82. Pavyzdžiui, byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (EU:C:1996:353), susijęs su Komisijos sprendimu dėl bendrovei *Kimberly Clark Sopalin* suteiktos pagalbos, Teisingumo Teismas nustatė, kad dėl Nacionalinio užimtumo fondo (toliau – NUF) priimtose ginčijamos priemonės vykdomant socialinius planus kai kurios įmonės galėjo atsidurti palankesnėje padėtyje nei kitos, nes NUF turėjo *diskreciją*, leidžiančią jai keisti savo priemonę remiantis įvairiais argumentais. Kaip toje byloje pažymėjo generalinis advokatas F. G. Jacobs, NUF diskrecija ir jos svarba aptariamoms pagalbos priemonės valdymui reiškė tai, kad NUF priemonėmis nebūtinai galėjo vienodai pasinaudoti visos įmonės³⁰.

83. Taip pat byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Ecotrade* (EU:C:1998:579, 43 punktas), Teisingumo Teismas patikslino, kad nuo bankrotą reglamentuojančių bendrųjų teisės normų leidžianti nukrypti sistema, kuri buvo aptariama pagrindinėje byloje, atitiko išimtinio pobūdžio sąlygą ir galėjo lemti „papildomą naštą valstybei“ įvairios naudos, suteiktos viešosios valdžios institucijų, forma, palyginti su padėtimi, kuri susidarytų taikant įprastas bankroto srities teisės aktų nuostatas.

84. Šioje byloje susiklosčiusios aplinkybės yra visiškai kitokios. Tai, kad susitarimas dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo susijęs tik su viena įmone, nebūtinai patvirtina šio susitarimo atrankinį pobūdį. Siekiant nustatyti, ar ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio, tinkamas palyginimo kriterijus – įsitikinti, ar susitarimo dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo sudarymo ir terminų nustatymo procedūra galėjo pasinaudoti įmonės, kurių padėtis panaši.

85. Mano manymu, galima tik pritarti skundžiamo sprendimo 72 punkte padarytam patikslinimui, pagal kurį „bendriau galima pažymėti, kad nagrinėjama diskrecija savo pobūdžiu išsiskiria iš atvejų, kai diskrecija yra susijusi su pranašumo vienam ūkio subjektui suteikimu. Nagrinėjamu atveju Vengrijos valdžios institucijų diskrecija skirta papildomoms išlaidoms, [tenkančioms] ūkio subjektams, subalansuoti, atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą“.

86. Manau, kad yra esminis skirtumas nagrinėjant atrankinį pobūdį, kai kalbama apie bendrąsias atleidimo nuo mokesčių ar mokesčių lengvatų sistemas, kuriomis iš esmės automatiškai suteikiama nauda, ir kai kalbama apie fakultatyviasias nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis įtvirtinami papildomi mokesčiai. Tuo atveju, kai nacionalinės valdžios institucijos nustato šiuos mokesčius, kad būtų užtikrintas vienodas požiūris į ūkio subjektus, vien aplinkybės, kad nacionalinės valdžios institucijos turi tam tikrą diskreciją, apibrėžtą įstatyme – o ne neribotą, kaip savo apeliaciniame skunde teigia Komisija, – negali pakakti atitinkamos sistemos atrankiniam pobūdžiui nustatyti.

87. Taigi manau, jog Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 74 punkte nurodęs, jog „aplinkybės, kad kiekvieniems susitarimo galiojimo metams nustatyti tarifai yra derybų rezultatas, nepakanka norint pripažinti šio susitarimo atrankinį pobūdį“ ir kad „kitais būdais tik tada, jeigu, atsižvelgiant į mokesčių padidinimo pratęsiant eksploatavimo teises tikslą, Vengrijos valdžios

29 — Šiuo atžvilgiu Komisija mini sprendimus *Prancūzija / Komisija* (EU:C:1996:353, 23 ir 24 punktai), *Ecotrade* (EU:C:1998:579, 40 punktas), *Piaggio* (EU:C:1999:313, 39 punktas), *DM Transport* (EU:C:1999:332, 27 punktas) ir *Disputación Foral de Álava ir kt. / Komisija* (EU:T:2002:59, 152 punktas).

30 — Generalinio advokato F. G. Jacobs išvada byloje *Prancūzija / Komisija* (C-241/94, EU:C:1996:195, 38 ir 57 punktai).

institucijos <...> būtų įgyvendinusios savo diskreciją taip, kad ieškovei būtų suteiktas pranašumas – be jokios objektyvios priežasties nustatytas mažas mokestis, palyginti su kitu ūkio subjektu, kuris siekė, kad jam būtų pratęstos eksploatavimo teisės, arba nesant tokio ūkio subjekto, bet egzistuojant konkrečių įrodymų, kad ieškovei buvo taikomas nepagrįstai palankus vertinimas“.

88. Dėl skundžiamo sprendimo 79–81 punktų, kuriuose iš esmės konstatuojamos kelios faktinės aplinkybės, susijusios su gavybos mokesčio tarifų nustatymu sutartyse dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo, pažymėtina, kad juose taip pat nematyti teisės klaidų ar ginčijamos priemonės atrankiniam pobūdžiui nagrinėti svarbių elementų teisinio kvalifikavimo klaidų.

89. Taigi manau, kad Komisijos nurodyto vienintelio pagrindo pirmoje dalyje pateiktiems argumentams negalima pritarti, nebent skundžiamas sprendimas būtų aiškinamas šališkai.

2. Antrasis kaltinimas: atrankinio pobūdžio nagrinėjimas ir atsižvelgimas į objektyvius kriterijus

a) Glaustas Komisijos argumentų priminimas

90. Antruoju kaltinimu Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą skundžiamo sprendimo 76–78 punktuose nuspręsdamas, kad jei vadovaujamosi objektyviais kriterijais, tai būtinai reiškia atrankinio pobūdžio nebuvimą. Iš tikrųjų toks teiginys prieštarauja Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo praktikoje pripažintiems principams³¹. Todėl reikia paneigti minėtus skundžiamo sprendimo punktus ir išvadą, padarytą šio sprendimo 81 ir 83 punktuose, pagal kurią negalima teigti, kad yra įrodytas aptariamų priemonių atrankinis pobūdis.

b) Vertinimas

91. Mano manymu, šie argumentai pateikiami klaidingai supratęs šią skundžiamo sprendimo dalį, kuri susijusi vien su susitarimų, sudarytų su kalnakasybos įmonėmis, pratęsimo sistema, kuri nustatyta Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalyje ir 2005 m. buvo pritaikyta MOL atžvilgiu. Iš esmės, kitaip nei Komisijos minėtų sprendimų atvejais, klausimas, ar valstybės pagalbos *gavėjai* buvo paskirti remiantis objektyviais kriterijais, nebuvo nagrinėjamas.

92. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 76 punkte visų pirma priminė, kad Kalnakasybos įstatymas suformuluotas abstrakčiai, kalbant apie įmones, galinčias pasinaudoti pratęsimu.

93. Toliau skundžiamo sprendimo 77 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad aplinkybė, jog MOL faktiškai buvo vienintelė angliavandenilių sektoriuje veikianti įmonė, sudariusi susitarimą dėl pratęsimo, nebūtinai turi lemiamos reikšmės. Tokio susitarimo sudarymo kriterijai buvo objektyvūs ir taikomi visiems potencialiai suinteresuotiems ūkio subjektams, todėl tai, kad nebuvo sudaryta daugiau tokios rūšies susitarimų, nebūtinai reiškia priemonės atrankinį pobūdį, bet gali būti nulemta pačių įmonių priimtų sprendimų neteikti prašymų dėl pratęsimo.

94. Galiausiai skundžiamo sprendimo 78 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad nustačius padidinto gavybos mokesčio tarifus visam susitarimo galiojimo laikotarpiui buvo tiesiog pritaikytos Kalnakasybos įstatymo nuostatos.

95. Visi šie argumentai pateikiami Bendrajam Teismui siekiant išsiaiškinti, ar gavybos tarifo nustatymas atitiko objektyvius ir visiems potencialiai suinteresuotiems ūkio subjektams taikomus kriterijus.

31 — Žr., be kita ko, sprendimus *Ispanija / Komisija* (C-409/00, EU:C:2003:92, 49 punktas), *GEMO* (C-126/01, EU:C:2003:622, 35 ir 39 punktai) ir *Italija / Komisija* (T-424/05, EU:T:2009:49, 126 punktas).

96. Šie argumentai visiškai neprieštarauja Komisijos nurodytai teismų praktikai, pagal kurią atitinkamos pagalbos sistemos atrankinis pobūdis negali būti atmestas remiantis vien tuo, kad šios *pagalbos gavėjai* yra paskirti vadovaujantis objektyviais kriterijais.

97. Pavyzdžiui, Sprendime *Ispanija / Komisija* (EU:C:2003:92) Teisingumo Teismas, turėjęs priimti sprendimą dėl pagalbos sistemos, kuri iš esmės buvo lengvatinėmis sąlygomis suteikiamų paskolų sistema, kurią taikė Ispanijos valdžios institucijos siekdamos skatinti komercinių transporto priemonių įsigijimą, tik atmetė kaip nereikšmingą Ispanijos Karalystės pateiktą argumentą, kad „susitarimui nustatyti objektyvūs horizontalaus taikymo kriterijai“. Teisingumo Teismas patikslino, kad toks argumentas gali tik patvirtinti, kad ginčijama pagalba priskirtina pagalbos sistemai, o ne laikytina individualia pagalba³².

98. Dėl Sprendimo *GEMO* (EU:C:2003:622), susijusio su sistema, skirta užtikrinti nemokamą kritusių gyvulių ir skerdyklų atliekų surinkimą ir sunaikinimą, Teisingumo Teismas jame taip pat patikslino, kad, nepaisant asmenų, kuriems taikoma minėta sistema, skyrimo pagal nacionalinės teisės aktą vadovaujantis objektyviais ir iš pažiūros bendrais kriterijais, šios sistemos poveikis pasireiškė iš esmės gyvulių augintojų ir skerdyklų naudai³³.

99. Panašūs argumentai išdėstyti Sprendime *Italija / Komisija* (EU:T:2009:49) dėl sistemos, pagal kurią taikomas sumažintas investicinių subjektų, turinčių mažos ir vidutinės kapitalizacijos bendrovių akcijų, pajamų apmokestinimo tarifas. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas nurodė, jog „vien tai, kad aptariama priemonė gali būti taikoma bet kuriam investiciniam subjektui, atitinkančiam nustatytas sąlygas, t. y. tai, kad jos taikymo sritis yra apibrėžta remiantis objektyviais kriterijais, savaime nereiškia, kad minėta priemonė yra bendro pobūdžio ir neleidžia atmesti galimybės, kad ji yra atrankinė“³⁴.

100. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas visiškai nenukrypo nuo šios teismų praktikos. Nors MOL buvo vienintelė įmonė, paprašiusi pratęsti jos kalnakasybos teisių galiojimą, Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnyje viena eksploatuotojų kategorija nėra apibrėžiama kitos atžvilgiu.

101. Todėl antrąjį Komisijos kaltinimą siūlau atmesti.

3. Trečiasis kaltinimas: atrankinio pobūdžio nagrinėjimas ir tariamas atsižvelgimas į valdžios institucijų ketinimą suteikti pranašumą

a) Glaustas Komisijos argumentų priminimas

102. Trečiuoju kaltinimu Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui iš esmės dėl to, kad jis skundžiamo sprendimo 67 ir 82 punktuose susiejo ginčijamos priemonės atrankinio pobūdžio vertinimą su valstybės narės *ketinimu* sudarant 2005 m. susitarimą apsaugoti vieną ar kelis ūkio subjektus nuo naujos mokesčių sistemos – nagrinėjamu atveju būtent nuo sistemos, nustatytos 2008 m. atliktu Kalnakasybos įstatymo daliniu pakeitimu – taikymo.

32 — Žr. minėto sprendimo 49 punktą. Taip pat žr. generalinio advokato S. Alber išvadą, pateiktą toje byloje (C-409/00, EU:C:2002:475, 57 ir 58 punktai).

33 — Žr. šio sprendimo 35–39 punktus. Taip pat žr. generalinio advokato F. G. Jacobs išvadą, pateiktą toje byloje (C-126/01, EU:C:2002:273, 79–83 punktus).

34 — Žr. minėto sprendimo 126 punktą.

103. Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas nepaisė esminio valstybės pagalbos srityje taikomų taisyklių aspekto, t. y. reikalavimo, kad valstybės priemonė, nurodyta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, turi būti apibrėžta atsižvelgiant į ginčijamos priemonės pasekmes³⁵. Todėl reikia panaikinti šią skundžiamo sprendimo dalį ir išvadą, padarytą jo 83 punkte, pagal kurią ginčijamos priemonės atrankinis pobūdis nėra įrodytas.

b) Vertinimas

104. Šis trečias Komisijos pateiktų argumentų aspektas taip pat neįtikina.

105. Iš tikrųjų pagal nusistovėjusią teismo praktiką, remiantis SESV 107 straipsnio 1 dalimi, valstybės priemonė vertinama atsižvelgiant ne į jos taikymo priežastis ar tikslus, o į pasekmes. Tai pirmiausia reiškia, kad nacionalinės priemonės atrankinis pobūdis turi būti vertinamas atsižvelgiant į jos poveikį, o ne į įrodytą ar tariamą atitinkamos valstybės narės ketinimą apsaugoti vieną ar kelis ūkio subjektus³⁶.

106. Vis dėlto nemanau, kad Bendrasis Teismas pažeidė šį principą skundžiamo sprendimo 67 punkte nagrinėdamas klausimą, ar „valstybė tokiu elgesiu siekia apsaugoti vieną ar kelis rinkoje veikiančius ūkio subjektus, sudarydama su jais susitarimą, užtikrinantį nekintantį mokesčio dydį per visą susitarimo galiojimo laikotarpį, tuo pačiu metu ketindama vėliau padidinti mokestį, kai įgyvendina savo teisę priimti teisės aktus, kad kiti sudarant susitarimą rinkoje jau veikę ar naujai į rinką atėję ūkio subjektai atsidurtų mažiau palankioje padėtyje“.

107. Šiuo punktu ir, kaip matyti iš aiškios nuorodos į bylą, kurioje priimtas Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*³⁷, Bendrasis Teismas siekė dėl išsamumo³⁸ ir atsietai nuo paties ginčijamos priemonės atrankinio pobūdžio nagrinėjimo aptarti galimų ryšių tarp 2005 m. susitarimo ir 2008 m. dalinio įstatymo pakeitimo klausimą.

108. Be to, skundžiamo sprendimo 82 punkte Bendrasis Teismas, mano manymu, taip pat siekdamas įsitikinti, kad 2005 m. susitarimas ir 2008 m. atliktas Kalnakasybos įstatymo dalinis pakeitimas nebūtinai laikytini viena priemone atsižvelgiant į tai, kad šios dvi priemonės nėra susijusios chronologiniais ir funkciniais ryšiais, pažymėjo, pirma, kad mokesčių padidinimas, įsigaliojęs 2008 m., buvo atliktas atsižvelgus į išaugusias kainas pasaulinėje rinkoje ir, antra, kad Komisija nenurodė, jog 2005 m. susitarimas buvo sudarytas numatant, kad gavybos mokesčiai padidės.

109. Nors tenka, kaip jau nurodžiau (žr. šios išvados 58 ir 61 punktus), apgailestauti, kad Bendrasis Teismas aiškiai neatskyrė tikslaus ginčijamos priemonės nustatymo analizės (išdėstytos skundžiamo sprendimo 67 ir 82 punktuose) nuo priemonės atrankinio pobūdžio vertinimo ją nustačius, mano manymu, netikslu teigti, kad Bendrasis Teismas susiejo ginčijamos priemonės atrankinį pobūdį su valstybės narės ketinimo apsaugoti vieną ar kelis ūkio subjektus įrodymu.

110. Todėl, mano nuomone, trečiąją Komisijos kaltinimą taip pat reikia atmesti.

35 — Komisija pirmiausia remiasi sprendimais *Belgija / Komisija* (C-56/93, EU:C:1996:64, 79 punktas) ir *Belgija / Komisija* (C-75/97, EU:C:1999:311, 25 punktas).

36 — Žr., be kita ko, sprendimus *Belgija / Komisija* (EU:C:1996:64, 79 punktas), *British Aggregates / Komisija* (C-487/06 P, EU:C:2008:757, 89 punktas), *Komisija / Nyderlandai* (C-279/08 P, EU:C:2011:551, 51 punktas) ir *Komisija ir Ispanija / Gibraltaro vyriausybė ir Jungtinė karalystė* (C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 91 ir 92 punktai).

37 — EU:C:2013:175, 103 ir 104 punktai.

38 — Žr. žodžių „be to“ vartojimą skundžiamo sprendimo 67 punkto pradžioje.

4. Ketvirtasis kaltinimas: atrankinio pobūdžio nagrinėjimas ir atsižvelgimas į su 2005 m. susitarimu „nesusijusias sąlygas“

a) Glaustas Komisijos argumentų priminimas

111. Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas suklydo, kai skundžiamo sprendimo 64 ir 65 punktuose nurodė, kad atrankinio pranašumo turėjimas negali būti nustatytas remiantis vien aplinkybe, kad ūkio subjekto padėtis kitų ūkio subjektų atžvilgiu yra palankesnė, nes atitinkama valstybė tik pagrįstai įgyvendino savo teisę priimti teisės aktus pasikeitus situacijai rinkoje. Komisija iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis, užsimindamas apie vėlesnį su 2005 m. susitarimu nesusijusių sąlygų pakeitimą, nukrypo nuo teismo praktikos, pagal kurią taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį nesvarbu, ar tariamo naudos iš priemonės gavėjo padėtis per tam tikrą laiką pagerėjo, ar pablogėjo³⁹. Svarbu būtent tai, kad po 2008 m. sausio 8 d. MOL buvo vienintelė įmonė, kuriai sudarytos palankesnės sąlygos, kiek tai susiję su angliavandenilių gavybos vietoms taikomo mokesčio dydžiu.

112. Komisija pabrėžia, kad bet kuriuo atveju Bendrojo Teismo argumentai negali būti reikšmingi, nes įvykęs pokytis, apie kurį nagrinėjamu atveju kalbama, – tai dalinis teisės akto pakeitimas, dėl kurio valstybė narė galėjo nuspręsti savo nuožiūra. Tokiu požiūriu, pagal kurį valstybės narės gali remtis atrankinio pobūdžio nebuvimu atsižvelgiant į metodus ar būdus, naudojamus jų priemonėms įgyvendinti, pažeidžiami šios srities teismo praktikoje pripažinti principai⁴⁰.

b) Vertinimas

113. Įdėmiai perskaitęs skundžiamo sprendimo 64 ir 65 punktus turiu daryti išvadą, kad ir ši Komisijos pateiktą kaltinimą reikia atmesti.

114. Nors iš tiesų tenka apgailestauti, kad Bendrojo Teismo argumentai išdėstyti painokai, pirmines pastabas sumaišant su 2005 m. susitarimo atrankinio pobūdžio nagrinėjimu iš esmės, vis dėlto matyti, kad minėti du punktai nėra *stricto sensu* susiję su 2005 m. susitarimo atrankinio pobūdžio nagrinėjimu, bet, kaip aišku iš argumentų, išdėstytų skundžiamo sprendimo 66 ir 67 punktuose, juose siekiama aptarti atskirą ryšių tarp 2005 m. susitarimo ir vėlesnio teisės akto dalinio pakeitimo klausimą. Būtent atsižvelgdamas į šį klausimą Bendrasis Teismas, mano nuomone, manė esant naudinga skundžiamo sprendimo 64 punkte pažymėti, kad „kai valstybė su ūkio subjektu sudaro susitarimą, kuris neturi valstybės pagalbos požymių pagal SESV 107 straipsnį, to, kad vėliau su tokiu susitarimu nesusijusios sąlygos pasikeičia taip, jog aptariamas ūkio subjektas įgyja pranašumą kitų panašaus susitarimo nesudariusių ūkio subjektų atžvilgiu, nepakanka, kad susitarimas ir vėlesni su juo nesusijusių sąlygų pakeitimai kartu būtų vertinami kaip valstybės pagalba“.

115. Komisijos teiginiu, jog „svarbu būtent tai, kad po 2008 m. sausio 8 d. MOL buvo vienintelė įmonė, kuriai sudarytos palankesnės sąlygos“, nepaisoma aplinkybės, kad buvo sprendžiamas tik klausimas, ar 2005 m. sprendimas yra atrankinio pobūdžio, neatsižvelgiant į galimą ginčijamos priemonės atrankinį pobūdį dėl 2008 m. dalinio pakeitimo. Kitaip tariant, ir pratęsiant tai, kas išdėstyta, mano manymu, Komisija klysta siedama šiuo atveju atliktą atrankinio pobūdžio nagrinėjimą su pranašumu, galbūt suteiktu dėl 2008 m. dalinio įstatymo pakeitimo.

39 — Sprendimai *Graikija / Komisija* (57/86, EU:C:1988:284, 10 punktas) ir *Adria-Wien Pipeline ir Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598, 41 punktas).

40 — Žr. sprendimus *British Aggregates / Komisija* (EU:C:2008:757, 89 punktas), *Komisija / Nyderlandai* (EU:C:2011:551, 51 punktas) ir *Komisija ir Ispanija / Gibraltarų vyriausybė ir Jungtinė Karalystė* (EU:C:2011:732, 91 ir 92 punktai).

116. Bendrasis Teismas, mano nuomone, nepadarė teisės klaidos nurodęs, kad nustačius, jog priemonė, nagrinėjamu atveju – Vengrijos valdžios institucijų ir MOL sudarytas susitarimas dėl gavybos mokesčio, nėra atrankinio pobūdžio, dėl jos nebeturi kilti abejonių atsižvelgiant į tai, kad dėl pokyčių rinkoje MOL padėtis tapo palankesnė nei ūkio subjektų, nusprendusių nesudaryti tokio susitarimo.

117. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, manau, kad reikia atmesti paskutinįjį kaltinimą, taigi atmesti ir visą apeliacinį skundą.

V – Išvada

118. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti taip:

1. Atmesti apeliacinį skundą.
2. Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.